

**Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича
протокол № 1 від 29.01.2024 р.

Іспова Вченої ради

Роман ПЕТРИШИН

ПОРЯДОК

**РЕАГУВАННЯ НА ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)
У ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ
ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

УВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора Чернівецького
національного університету
імені Юрія Федьковича

Від «29» січня 2024 року № 39

**Чернівці
2024**

I. Загальні положення

1. Цей порядок визначає механізми реагування на випадки булінгу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича.
2. Терміни, використані у цьому Порядку, вживаються у таких значеннях:
Кривдник (булер) – учасник освітнього процесу, який вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника;
Потерпілий (жертва булінгу) – учасник освітнього процесу щодо якого було вчинено боулінг (цькування);
Спостерігачі – свідки та (або) безпосередні очевидці випадку боулінгу (цькування);
Сторони булінгу (цькування) – безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).
Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про освіту», «Про соціальні послуги», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про забезпечення рівних прав та можливостей для жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні».
3. Підставою для реагування на випадки булінгу (цькування) є заява або повідомлення, про випадок та/або підозру його вчинення стосовно учасника освітнього процесу та/або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, отриманої суб'єктами реагування на випадки булінгу (цькування) в університеті. Повідомлення можуть бути в усній та/або письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації (телефон, соціальні мережі, електронна пошта, електронні месенджери, офіційні веб ресурси та ін.).
4. Повідомляти про випадки булінгу (цькування) в університеті може будь-яка особа, учасником або стороною якого вона стала, або яка підозрює про його вчинення стосовно іншої особи, та/або стала такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, або про який отримала достовірну інформацію.
5. Учасники освітнього процесу зобов'язані вжити заходів невідкладного реагування у разі звернення потерпілого /або якщо вони стали свідками булінгу (цькування) (оцінити рівень небезпеки життю та здоров'ю сторін булінгу (цькування), негайно втрутитись із метою припинення небезпечного впливу, надати (за потреби) невідкладну медичну та психологічну допомогу, звернутись до керівництва університету, органів охорони здоров'я для надання медичної допомоги тощо).

6. Ректор призначає уповноважену особу, яка здійснює контроль за реалізацією норм законодавства у сфері запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в університеті з числа своїх заступників (проректорів).

Уповноважена особа:

- у разі отримання заяви про випадок булінгу (цькування) не пізніше однієї доби повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України про звернення, або одного з батьків чи законних представників, якщо це неповнолітня особа; задля невідкладного надання психологічної допомоги (за потреби) інформує Соціально-психологічний центр для організації надання допомоги потерпілій особі, (за потреби) викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги (за потреби); визначає наказом склад комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) з метою проведення розслідування;
- у випадку тимчасової відсутності уповноваженої особи визначає наказом особу зі складу комісії, відповідальну за підготовку матеріалів для засідання (шляхом опитування учасників випадку, з'ясування наявності фото та відеофіксацій, психологічної характеристики сторін тощо);
- інформує особу, яка звернулась із заявою, про подальший порядок її розгляду; скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) не пізніше, ніж три робочі дні з дня надходження заяви про випадок або підозру з метою планування та застосування необхідних заходів реагування.

II. Діяльність комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)

1. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) є колегіальним органом університету, яка скликається в кожному окремому випадку надходження заяв про випадки булінгу (цькування) не пізніше ніж три робочих дні з дня надходження заяви або повідомлення.

2. За рішенням ректора до складу комісії входять: уповноважена особа, заступник уповноваженої особи, представник юридичного відділу, секретар, заступник декана факультету/директора інституту з навчально-виховної роботи, фахівець Соціально-психологічного центру, представник Студентського парламенту, представник Профспілкової організації студентів та інші особи.

3. Комісія на своїх засіданнях розробляє пропозиції та рекомендації з питань, що належать до її компетенції.

4. За підсумками роботи комісії складається протокол (див. в додатку).

5. За виконання та моніторинг запланованих заходів відновлення та нормалізації психологічного клімату в університеті та визначених рекомендацій для учасників булінгу (цькування) згідно з протоколом засідання комісії відповідає уповноважена особа або особа, яка її замінює у разі відсутності відповідно до наказу про склад комісії.

6. До повноважень комісії належать: розгляд та аналіз матеріалів за результатами проведенного розслідування щодо з'ясування обставин на підставі заяви про булінг (цькування); визначення сторін булінгу (цькування), можливих причин та необхідних заходів для їх усунення; планування заходів стабілізації психологічного клімату у колективі, формування емпатії між сторонами булінгу (цькування) та надання соціальних та психолого-педагогічних послуг сторонам булінгу (цькування), в тому числі із залученням необхідних фахівців з надання правової, соціальної та іншої допомоги тощо; формування рекомендацій для педагогічних працівників щодо доцільних методів навчання та організації роботи зі сторонами булінгу (цькування) та їхніми батьками або законними представниками (для неповнолітніх осіб); формування рекомендацій для батьків або законних представників неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

Комісія у своїй діяльності забезпечує дотримання вимог Законів України «Про інформацію» та «Захист персональних даних».

III. Порядок застосування заходів виховного впливу в університеті

1. Заходи виховного впливу застосовуються для відновлення та нормалізації відносин між учасниками освітнього процесу після випадку булінгу

(цькування) з метою створення та сприятливого для навчання та роботи освітнього середовища.

2. Заходи виховного впливу застосовуються у разі наявності факту булінгу (цькування) щодо кривдника, потерпілого та свідків.

3. Заходи виховного впливу мають забезпечити дотримання прав та інтересів сторін булінгу (цькування), необхідне виховання та освіти, соціальну та психолого-педагогічну допомогу.

4. Заходи виховного впливу реалізуються педагогічними працівниками університету із залученням необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги, в тому числі територіальних органів (підрозділів) служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді тощо.

5. Необхідні заходи виховного впливу визначає та планує комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в університеті.

6. Практичний психолог та заступник з навчально-виховної роботи у межах своїх посадових обов'язків: діагностують стан психологічного клімату в колективі, в якому відбувся булінг (цькування); за результатами діагностики розробляють план корекційної роботи з кривдником та свідками; розробляють та реалізують програму індивідуальної реабілітації для потерпілого; розробляють профілактичні заходи для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування); здійснюють супровід педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування); забезпечують надання психологічного супроводу здобувачам освіти, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).

Додаток
до порядку реагування
на випадки булінгу (цькування)

ПРОТОКОЛ № _____
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

« _____ » _____ 20 _____ р.

Час _____ год _____ хв

Підстава _____
(від кого і коли надійшло повідомлення або зачва у
випадку булінгу (цькування)).

_____
(стислий зміст заяви або повідомлення)

Присутні:

Члени комісії (_____ осіб) згідно з наказом про склад комісії
від _____ № _____ :

Інші особи(_____ осіб): _____

Рекомендації для науково-педагогічних працівників університету щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів зі сторонами булінгу (цькування)

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

Рекомендації для батьків або інших законних представників неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування)

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

Уповноважена особа

Секретар

ПОРЯДОК

подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича

1. Загальні питання

1.1. Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (далі – Порядок) розроблений на основі Наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 р. № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» та покликаний сприяти покращенню якості освіти – підвищенню ефективності роботи в Університеті з метою забезпечення прозорого процесу, спрямованого на вирішення конфліктних ситуацій та проблем в найкоротші терміни.

Положення розроблено згідно з Конституцією України, Кодексом законів про працю України, Законами України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», Правил внутрішнього трудового розпорядку Університету, Статуту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, наказів та розпоряджень ректора, інших нормативних документів.

II. Алгоритм дій при виникненні конфліктної ситуації, включаючи пов'язану з булінгом

2.1. З метою вирішення питань щодо врегулювання конфліктних ситуацій, включаючи пов'язані з булінгом, в Університеті діє Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій, яка є постійно діючим робочим органом.

2.2. До складу Комісії з врегулювання конфліктних ситуацій входять проректор з науково-педагогічної роботи з питань навчально-виховного процесу, начальник відділу кадрів, начальник навчального відділу, директори інститутів/декани факультетів, представники органів студентського самоврядування, представники первинної профспілкової організації студентів.

Склад Комісії з врегулювання конфліктних ситуацій затверджується наказом ректора Університету.

2.3. Склад Комісії для вирішення конкретної конфліктної ситуації формується розпорядженням ректора і складається не менш як з 5 членів Комісії з врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних з булінгом затверджених до її складу, у тому числі: уповноважена особа, заступник уповноваженої особи, представник юридичного відділу, секретар, заступник декана/директора інституту з виховної роботи, фахівець Соціально-

психологічного центру, представники органів студентського самоврядування та студентської профспілки.

2.4. Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій пов'язаних з булінгом, зобов'язана у своїй роботі дотримуватися засад поваги до приватного життя та захисту персональних даних учасників конфліктної ситуації.

3. Подання заяв або повідомлень про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти

3.1 Учасники освітнього процесу можуть повідомити про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення особою стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію, ректора Університету або інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в Університеті.

3.2 В Університеті заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) або підозру щодо його вчинення приймає ректор.

3.3 Заява або повідомлення подаються у письмовій формі (в паперовому вигляді до загального відділу або в електронному – на електронну пошту пошту повинні містити опис порушення права особи, зазначення часу, коли відбулося порушення, факти і можливі докази, що підтверджують скаргу, прізвище, ім'я та по батькові скаржника, його групу/посаду і контактний номер телефону.

3.4 Ректор Університету у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування):

3.4.1. невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного із батьків або інших законних представників, якщо це неповнолітня особа, яка стала стороною булінгу (цькування);

3.4.2 за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

3.4.3 повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;

3.4.4 повідомляє Соціально-психологічний центр, відділ з виховної роботи та гуманітарної освіти університету, центр соціальних служб для сім'ї, дітей

та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;

3.4.5 скликає засідання Комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.

3.5 Склад Комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) формує проректор з науково-педагогічної роботи з питань навчально-виховного процесу із залученням до її роботи: уповноваженої особи, заступника уповноваженої особи, представника юридичного відділу, секретаря, заступника декана/директора інституту з виховної роботи, фахівця Соціально-психологічного центру, представників органів студентського самоврядування та студентської профспілки.

3.6 До участі в засіданні комісії за згодою долучаються батьки або інші законні представники неповнолітніх сторін булінгу (цькування), а також можуть долучатися сторони булінгу (цькування), представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в університеті.

3.7 Комісія у своїй діяльності забезпечує дотримання вимог Законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних».

3.8 Засідання Комісії проводить уповноважена особа, або, за його дорученням, заступник уповноваженої особи.

3.9 Питання, що обговорюються під час засідань, оформлюються протоколами, які підписують головуєчий (уповноважена особа) та секретар комісії.

3.10 Строк розгляду комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) та виконання нею своїх завдань не має перевищувати десяти робочих днів з дня отримання заяви.